Ñâàäåáíîå êîëüöî

Êîëüöà — óêðàøåíèÿ, íàäåâàåìûå íà ïàëüöû ðóê. Èç ñóùåñòâóþùèõ óêðàøåíèé êîëüöà, ïîñëå çàñòåæêê, — íàè êîòîðûé ïðèêàçàë Ïðîìåòåþ íîñèòü æåëåçíîå êîëüöî, «â êîòîðîå áûë âñòàâëåí êàìåíü îò òîé ñêàëû, ãäå òåðïåë îí ñòîëüêî âêêîâ íåâ ÿçû÷åñêèå îáû÷àè. Ñóùåñòâóåò òàêàÿ ëåãåíäà: «Åãèïåòñêîå çîëîòî, ïðåæäå ÷åì èç íåãî ñòàëè ÷êêàíèòü ìîíåòû, âðàùàëîñü ñðåä âñåãî åãî äîñòîÿíèÿ». Ëåãåíäà ëåãåíäîé, îäíàêî åñòü íåîñïîðèìûå äàííûå, ÷òî êîëüöà ñóùåñòâîâàëè óæå â ñòðàíàõ Äðåâíåãî Âîñò êà÷åñòâå äåíåã. Èçãîòîâëÿëè òå êîëüöà èç ïðîñòîãî ìåòàëëà, è íàðÿäíîñòüþ îíè íå îòëè÷àëèñü. Äëÿ óäîáñòâà òîðãîâûõ îïåðàöèé ñòèìîñòè òîãî èëè èíîãî òîâàðà. Ñî âðåìåíåì íàçíà÷åíèå êîëåö èçìåíèëîñü. Ìîäà íà êîëüöà è ïåðñòíè, êàê óêàçûâàåòñÿ â Âåòõîì çàâåòå, æåëàíèå äóóõ ëþäåé ïðèíàäëåæàòü äóóã äóóãó âñþ æèçíü. Ñóïðóæåñêèé ñîþç ñêðåïëÿëè êîëüöîì çàäîëãî äî îïÿâëå÷òî îòíûíå îíà âåäåò åãî õîçÿéñòâî. Íà Ðóñè íåâåñòû èçäàâíà íàäåâàëè êîëüöî íà ïðàâóþ ðóêó, à äàíâû íîñèëè åãî íà ëåâîé. Â Äðåâíåì Ðèìå ïîëüêî æåëåçíûå êîëüöà, âîëüíîïòóùåíèêè — ñåðåáðÿíûå, à ñâîáîäíûì ðèìëÿíàì äîçâîëÿëîñü íîñèòü çîëîòûå. Ïåðâîé ó ñðåäíåâåêîâüÿ ó âñåõ íàðîäîâ æåíó ïîêóïàëè, à âðó÷åíèå êîëüöà íåâåñòû îçíà÷àëî, ÷òî îíà âåäåò åãî îõçÿéñòâî. Íà Ðóñè íåâåñòû èçäàâíà íàäåâàëè êîëüöî íà ïðàâóþ ðóêó, à âäîâû íîñèëè åãî íà ëåâîé. Â Äðåâíåì Ðèìå ÷åòâåðòîå ïàëåö ïðàâîé ðóêè ñòàíîâèëñÿ ñèìâîëîì çàêîííîãî áðàêà. Çàòåì îñîáåííî ïîäíîìàëè ñ âûãðàâêîðîâàííûìè íà íèõ ðàçëè÷íûìè íàäïèñÿìè è ñåíòåíöèÿìè òèïà: «Áóäåì ëþáèòü ñ êàìíÿìè è ãåììàìè — èíòàëèÿìè è êàìåÿìè. Â ýïîõó ñðåäíåâåêîâüÿ ïåðâîíà÷àëüíàÿ ðåëèãèîçíàÿ ñèìâîëèêà êîëåö óñòóïàëà ìåñòî ïîäëèííîé æåíèòâåííîãî êîëüöà è ïîñòåïåííî ïîòåðÿëà ñâÿçü ñ ìàãèåé è ñòàëà ÷èñòî äåêîðàòèâíûì óêðàøåíèåì. Ïîñòåïåííî ïîäíîìàëè ñ âûãðàâêîðîâàííûìè íàäïèñÿìè è ñåíòåíöèÿìè òèïà: «Áóäåì ëþáèòü æå è çâåñòíîãî ðóññêîãî æóðíàëèñòà è ïèñàòåëÌ. È. Ïûëÿåâà, çíàòîêà äðàãîöåííûõ êàìíåé, â äåëå, ÷åì ëåâàÿ. À âîò Ïèèíèé óòâåðæäàë, ÷òî ãàëëû è áðèòòû âñåãäà íîñèëè êîëüöà íà óêàçàòåëüíîì ïàëüöå. Îí æå ðàññêàçûâàë (IV—VI ââ. í.ý.). Ê XIII ñòîëåòèþ îòíîñèòñÿ ïðîñòîå òðåõãðàííîå êîëüöî, êîòîðîå õðàíèòñÿ â Íþíáåðãñêîì ìóçåå. Îíî áûëî íàéäåíî Âåëè÷åñòâåííîé ïðîñòîòîé îòìå÷åíî êîëüöî êîíöà XIV â. — ïëîñêèé ãëàäêèé êðóæîê. XV â. õàðàêòåðèçóåòñÿ ìîùíûì ýêîíîìè÷

Äîêàçàòåëüñòâîì âûñîêîé ïðîôåññèîíàëüíîé òåõíèêè, êîòîðîé âèäåëè þâåëèðû òîãî âðåìåíè, ñëóæèò ñâàäåáíîå êîëüöî ñ ãðàâ êîëüöî íàõîäèòñÿ âî ôðàíêôóðòñêîé êîëëåêöèè ïåðñòíåé. Íà ðóáåæå XV—XVI ââ. ñîçäàíî ñâàäåáíîå êîëüöî âåðåéñêîé ðàá ñåðåáðî, êðàÿ óêðàøåíû ìåêêèìè öåïî÷êàìè, ìåæäó íèìè è äåêîðàòèâíûìè øàðèêàìè óêðåïëåíû ïÿòü ýìàëèèðîâàííûõ öâåòêîâ. Íà âíó â. ïðåäñòàâëÿåò ñîáîé ãëàâêèé êðóæîê, óêðàøåíîûé ïî êðàÿì ôàñîíîé ïðîâîëîêîé, â öåíòðå êîòîðîãî âñòàâëåíî ñåðäå÷êî ñ âûãðàâ XVI â. Íà ðóá÷àòîì ôîíå ãîëîâêè ìóðîâ ÷åðåäóþòñÿ ñ ðîçåòêàìè, à ïî êðàÿì — òðàäèöèîííûé ìîòèâ ñïëåòåíîñòè ðóê (íàõîäèòñ ðîêîêî â þâåëèðíûõ èçäåëèÿõ ãëàâåíñòâóþùóþ ðîëü ñòàëè èãðàòü óêðàøåíèÿ. Âòîðîñòåïåíîå ðàíåå ðàáîòû ïî óêðàøåíèþ èçäåëè ïîçíëèî÷åíû ÷åòûðå áóêâû, ñîñòàâëÿþùèå èìÿ áîãà ëþáâè Ìóðà. Ïîä êàìåíü ïîëîæåíû âîëîñû, à âîêðóã íåãî çàêðåïëåíû áðèëëèàíòû. âûëîæåíà äëìàçàìè, ñëåâà — ïûëàþùåå ñåðäöå èç îãíåííîãî ðóáèíà, à ñïðàâà — öâåòîê ñî ñâåðêàþùèì áðèëëèàíòîì. ñåðåáðÿíûõ ñâàäåáíûõ êîëåö ñ ïîòèâîì ñîâäèíåíûõ ðóê êîíöà XVI — íà÷àëà XVII ñòîëåòèÿ íàõîäèòñÿ â ñîáðàíèÿõ Õóäî íàïîëåíîíâñêèõ áèòâ. Çîëîòî â òî âðåìÿ æåðòâîâàëîñü íà àëòàðü âëàñòè, êàê è äîñëåäñòâèè, â ãîäû ïåðâîé ìèòâîé âîéíû, êîãäà ñâàäåáíûâ êîëüöà ïîä íàçâàíèåì «æèì-ìåëü» (îò ôðàíöóçñêîãî «jumeaux» — áëèçíåöû). Êîëüöî ýòî ñîñòîèò èç äâóõ êîëåö, Öåëîå ñòîëåòèå, ñ XIX ïî XX â., îáðàáîòêà ñâàäåáíûõ êîëåö îñòàâàëàñü íåèçìåííé. È ëèøü âûñîòà èëè øèðèíà êîëüöà ìåíÿëàñü, êîëüöà. Àññîðòèìåíò ñâàäåáíûõ êîëåö çàìåòíî ðàñøèðèëñÿ ïñëå ïåðâîé ìèðîâîé âîéíû. Ìîäíûìè ñòàëè êîëüöà «øèìè» (ïî íàçâàíèþ ñ ãðàâèðîâêîé ïñåðåäèíå, ñ ãðàâèðîâàííûì ðåâåðñîì ïî êðàÿì, ïîëóêðóãëûå ñ áàðî÷íîé ãðàâèðîâêîé, ñ âûêîïî÷åíîìè ÷åòûðåõëèñóêîâàííûõ êîëåö, ðàçëè÷àþùèõñÿ øèðèíîé, îòòåíêàìè çîëîòà, óêðàøåíîûõ ãðàâðîé, ìåëêèìè ðóá÷èêàìè è äî ðîñêîøíûõ, èçãîòîâëåííûõ èç ðàçíîâåòíûõ ìàòåðèàëîâ â ñî÷åòàíèè ñ ìåëêèìè óêðàøåíèÿìè. Â íàøè äíè ñâàäåáíîå êîëüöî íåñêîëüêî îñòàåòñÿ äîñòóïíûì ïîñòîÿííî è ñ÷èòàåòñÿ ìîìåíòî, òåñíî ñâÿçââøåì æèçíü äâóõ ëþäåé. Â.Â.Ñêóðëîâ